

Ὅσαι δ' ἡ μοῖρα ἀπηνῶς ἐδίωκεν ἡμᾶς ἀφῆρπκεν ἡμῖν ὁ θεὸς καὶ κραταιώσαι ἐπ' ἀγαθῷ τῆς φίλης

Μητροῖδος
Ἐν Ρεθύμνῃ 31 Δεκεμβρίου 1898
Κε ρ η ν ο ς .

Καὶ οἱ ἀδελφοὶ Κύπριοι δὲν ἠδύνατο νὰ ὑπερέψωσιν ἐν τῇ ἐκδηλώσει τῆς χαρᾶς αὐτῶν ἐπὶ τῷ ἐθνικῷ γεγονότι τῆς ἀπελευθερώσεως τῆς ἡμ. πατριδος καὶ τῷ διορισμῷ τοῦ Α. Β. Υ. τοῦ ἡγεμόνος ἡμῶν.

Πιστὴ ἡ γῶ τῶν αἰσθημάτων αὐτῶν εἶνε τὰ ἐν τῷ ὑπ' ἀρ. 798 φύλλῳ τῆς ἐν Λεμησῶ ἐκδιδομένης Συναδέλφου «Σάλπιγξ» δημοσιευόμενα τὰ ὁποῖα καὶ ἀναδημοσιεύομεν μετ' ἐξῆς εὐχῆν.

« Οἱ Κρήτες εὐχονται ἀπὸ καρδίας τοῖς ἀδελφοῖς Κυπριοῖς νὰ συμπανηγυρίσωσι ταχέως ἐν ταῖς ἀγκάλαις τῆς προσφιλοῦς μητρὸς ἡμῶν καὶ τὴν ἐθνικὴν ἀποκατάστασιν »

Λ Δ Ε Λ Φ Η Κ Ρ Η Τ Η Χ Α Ι Ρ Ε !

Χαίρε, Σοὶ ἐπιφωνεῖ, ὁ μεγαλομάρτυς Νῆσος, μὴ ἀδελφὴ Σου, ἡ προσφιλες ἡμῶν πατρίς Κύπρος.

Ἀνδρίζου καὶ κραταίου, ὁ αἰματόθρεκτος Κρήτη, καὶ ἀγγέλου ἐπὶ τῇ ἀπελευθερώσει Σου ἐπιλέγουσί Σοι οἱ ἀδελφοὶ Σου Κύπριοι!

Νοερόν καὶ ἀδελφικόν ἐπιθέτομεν ἐπὶ Σε, ὁ ἠρωικὴ Νῆσος, φίλημα καὶ μετ' ἀδελφικῆς ἀγάπης περιπτυσόμενί Σε Σοὶ Συγχάριζομεν ἐπὶ τοῖς ἐνδόξοις ἀγῶσι Σου καὶ ἐπὶ τῇ θείᾳ ἀπολυτρώσει Σου.

Ναὶ! ἀδελφοὶ Κρήτες! ἠγωνίσθητε ὅσον οὐδεὶς λαὸς χάριν τῆς Μῆτρός ἐκείνης, τῆς Μεγάλῃς Ἰδέας, ἥτις νεκρῇ κηθίσταται παντὶ γνησίῳ Ἕλληνι, χάριν τῆς ἀπελευθερώσεώς Σας καὶ τῶρα περιχαρεῖς ὀρέπετε τῶν τιμητῶν ἀγῶνων Σας τοὺς καρπούς.

Ζωήραν, ὁ ἀδελφοὶ Κρήτες, ἔχοντες συναισθησὴν τῆς καταγωγῆς Σας εἰργάσθητε ἀποχθήσατε, ἐπαλασίατε, ὅπως ἀναστήσῃτε ὅτι ὁ νοῦς ἡμῶν πρὸ πολλοῦ ὠνευρόπολει καὶ ὅτι ἡ φυγὴ ἡμῶν ἐπόθει.

Διὰ τῶν ἀγῶνων Σας, διὰ τῶν θυσιῶν Σας ἀπεδείξατε τὴν γῶραν Σας περιβλεπόντων εἰς ἅπαντα τὸν πεπολιτισμένον κόσμον καὶ ἀπεδείξατε εἰς τοὺς ἰσχυροὺς τῆς γῆς, ὅτι οὔτε ἡ βία, οὔτε ἡ ἰσχὺς ἦτο δυνατόν νὰ καταπίνη τοὺς πόθους σας.

Ἐδοκιμάσατε ὅσον οὐδεὶς λαὸς πάντῃ τῆς βίας καὶ τῆς δυνάμεως τὰ μέσα, ἐδέχθητε τὰς σφαῖρας καὶ βολὰς τῶν εὐρωπαϊκῶν σκαυῶν, ἀλλ' οὐδέποτε ἐκάμφθητε ἀποβλέποντες εἰς τὴν ἰερότητα τοῦ ἀγῶνος εἰς ὃν ἀπεδύθητε καὶ ὑπὸ μᾶς πάντες συνεχόμενοι Ἰδέας, τῆς κατὰ τὴν γῶραν σας ὁσμηνικῆς ἐξουσίας ἀντίσχετε μέχρις ἀπιστεύτου βελήμου. Χαίρετε, ὁ ἀδελφοὶ Κρήτες!

Ἐπιτύχετε τέλος, θεία συνάρσει τοῦ σκοποῦ Σας καὶ ἀπετινάξατε τὸν ζένον βαρὺν ὁσμηνικὸν ζυγὸν καὶ ἐρρίψατε ἐκ τῶν τετιμημένων ἐπαλξέων Σας τὸ σὺμβολον τοῦ αἵματος καὶ τῆς βαρβαρότητος, τὴν ἡμισέληνον, καὶ ἀνεπιτάσατε ἰδίαν Σημασίαν τοῦ αὐτονομίου πολιτεύματος, τὴν συμβολίζουσαν ἀγάπην, εἰρήνην, ἰσότητα, δικαιοσύνην. Εὐτυχεῖτε Κρήτες! Τίνας τὴν φυγὴν δὲν συγκινουσι καὶ τὰ νεύρα δὲν ταράσσουσιν αἱ οἱ αἰματός γρημμὶ τῆς ἐνδόξου ἱστορίας Σας; Καὶ τίνας οἱ πικρὰ καὶ τῆς καρδίας κατὰ τὰς ἡμέρας αὐτῆς δὲν κηθίστανται ἰσχυρότεροι ὅποτε ὁ Θεὸς ἠδύνατο νὰ ἐπιτρέψῃ εἰς ἀναξίτητον λαὸν νὰ ἐπιτύχῃ ὅτι ἡ ἐθνικὴ αὐτοῦ καταγωγὴ ὑπεργόρευε καὶ νὰ ἴδῃ τέλος ἡμέρας καθ' ἃς τὰ τέκνα τῆς ἠρωικῆς Νῆσου νὰ δύνανται νὰ ἐπνευκωθῶσιν ἐπὶ τῇ ἐκπληρώσει τοῦ ἰερωτάτου αὐτῶν σκοποῦ.

Ὁ γῶρα τοῦ Μίνωος! Δεξέσθω καὶ ἑκάστη τὸν Μέγαν Δημιουργὸν τὸν ἐπιτρέψαντα τῇ ἐκπλήρωσι τοῦ εὐγενοῦς Ἰδεώδους Σου καὶ ἱκέτευε αὐτὸν ὑπὲρ εὐδαιμονίας μακροήμερῆσός τοῦ προσφιλοστάτου Σου ἡγεμόνος τοῦ Πριγκιπέως Γεωργίου. Εὐχαρίστητε ἐν τέλει τὸν Θεὸν διότι ἡ ἐκπλήρωσις τῶν πόθων Σου ἐφῆκε πρὸς τὴν τελείωσιν. ΠΡΙΓΚΗΦ ΓΕΩΡΓΙΕ

Μετὰ συγκινήσεως ἀπεριγράφτου ἡ Ἑλληνικωτάτη Νῆσος Κύπρος Σε χαίρει καὶ ἐπὶ τῇ ἀνάσσει Σου εἰς τὸ ὑψηλὸν τοῦ ὑπάτου ἄριστου τῆς Κρήτης ἀξίωμα καὶ εὐχεται τῷ ὑψίστῳ ὅπως Σοὶ χαρίζῃ εὐδαιμονίαν καὶ μακροβιότητα.

Θέλει, Ὑψηλότατε, λαοῦ ἀδελφοῦ, δε διεκρίθη ἐπὶ ἀνδρείῳ, φρονήσει, γενναϊότητι, ἀπαρακίλλη ἠρωϊσμῷ. Εὐτυχῆς ὁ διαιρισμός σου!

Ἐν τῇ ἐκτελείσει τῶν ὑψηλῶν κλητικῶν Σου μὴ ἐπιληθῆναι καὶ τῆς λατρευσεως Σε ἰδιαιτέρας ἡμῶν Πατρίδος Κύπρου, ἥτις ἀπὸ τὰ βῆθη τῆς Μεσογείου θερμαὶ ἀναπέμπει δέσεις ὑπὲρ τῆς ταχέως ἐνώσεως αὐτῆς μετὰ τῆς Μητρὸς Ἑλλάδος.

Εἰς τὴν Κρήτην

Πόσοι πατέρες μας παληροὶ στοὺς περασμένους χρόνους

μέσ' στῆς σιλαβιῆς τὰ βάσανα, μέσ' στῆς σιλαβιῆς [τοὺς πόνους μετ' ἐλπίδα ἐξούσανε τέτοια γιορτῆνὰ φθάσαν καὶ ὅμως ὅλοι ἀπέθαναν χωρὶς νὰ τὴν γιορτάσουν. Λύτην τὴν χάριν ὁ Θεὸς ἔς ἐμας τὴν ἔχει δώσει, ἐμας νὰ τὴν γιορτάσωμεν τέτοια γιορτῆ μεγάλη καὶ ἀν ἐλπίζωμεν ἔς αὐτὸν θὰ μᾶς ξαναζήωση καὶ πάλιν νὰ γιορτάσωμεν σαν τέτοια ἀκόμα καὶ ἄλλη Χαίρε τοῦ πόντου ἡρώως, ὁ κόσμος σὲ συγκαίρει ποῦ ἐτσάκκισες τὰ σίδερα σὸ δυνατό σου χέρι, ποῦ ἐνίκησες καὶ ἀπέκτησες ὃ, τ' ἤθελε ἡ καρδιά σου, καὶ παίρνεις βασιλόπουλλο παιδί ἀπ' τὴ γενιά σου. Δόξα σε τῶρα τὸν Θεὸν ἀπὸ καρδίας καὶ κλαῦσε, λησμονῆσε τὸ παρελθὸν καὶ τὸν ἀγῶνα παῦσε. Ἀνὸ σταυρὸς σου κτύπησε τὸ στῆθος, τὸν σταυρὸ σου καὶ τῶγχος μέσα ἔς τὴν καρδιά πικρὸ παρόπονό σου, παράπονο ἀλησμόνητο, ἀλλὰ λησμονῆσε το, εἰς τὴν μεγάλῃ σου χαρὰν καὶ αὐτὸ συγχώρησε το, Ἐπόνοες κ' ἐπονοῦσαμε κ' ἐμας ἔς τὰ βάσανά σου ὁ πόθος σου ναι πόθος μας, χαρὰ μας ἡ χαρὰ σου, ἡ νίκη σου ναι νίκη μας, γιορτῆ μας ἡ γιορτῆ σου γι' αὐτὸ κ' ἐμας ὀλόχαροι γιορτάζομε μαζὺ σου. Σήμερον ποῦ ἡ σημαία σου ψηλὰ θὰ κυματίσῃ ἐμπρὸς εἰς τὸν ἀπέραντον βορρὰ κ' ἐμπρὸς στὴν δύσιν. Στὴν ματωμένην σ' ἀγκαλιὰ πῶχαι ἀμαζόνος γάρι, σφίξε τῆς μᾶνας μας παιδί τῆς μᾶνας μας καμάρι, Που τόδωψούσε πρὸ πολλοῦ, πρὸς γρόνων ἡ καρδιά σου καὶ ὡσ' του καὶ τὴν δάμνην σου, ὡσ' του καὶ τ' ἄρ- [ματά σου.]

Τὴν νίκη σου χειροκροτεῖ καὶ ἀνατολὴ καὶ δύσις στὴν ἱστορίαν γράψε το. νὰ μὴν τὸ λησμονῆσῃς, πῶς ἀπὸ μέσα ἀπ' τὴν βαρεὴ σιλαβιᾶ σαν ἀμαζόνα μετὰ τὸ σπαθί σου ἐφόρεσες προηγήπισσας κορῶνα.

Ἐν Λεμησῶ. ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ ΜΙΧΑΗΛΙΔΗΣ.

Καὶ ἐν Πάφῳ ἐρωτάσθη μετ' ὅλης τῆς ἀπειτουμένης ἐπιστημότητος τὸ χαρμόσυνον γεγονός. Κατόπιν ἡ Α. Πανερότης ἐπηλεγράφησε πρὸς τὸν πρίγκηπα τὸ ἐξῆς τηλεγράφημα.

ΠΡΙΓΚΗΠΑ ΓΕΩΡΓΙΟΝ

Χαίρει. Ἑλληνικὴ κοινοτῆς Πάφου μετὰ πάνδημον δοξολογίαν πανηγυρίζουσα ἐγκαθίδρουσι ἑμετέρας Ὑψηλότητος ἐξασφαλίζουσαν τελείαν εὐδαιμονίαν ἀδελφῆς Κρήτης καὶ διαβιβαίει ἐγκάρδια συγχρητήρια μετ' εὐχῶν μου.

† ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΗΣ ΠΑΦΟΥ

Ἐν Λεμησῶ ἐνωσις Ἑλληνίδων ΒΑΣΙΛΕΥΣΣΑΝ ΟΛΓΑΝ

Ἀθήνας, Ἡ ἑνωσις τῶν Ἑλληνίδων Λεμησῶ ἐθνικοῦδοξοπανηγυρίζουσα κάθοδος Γεωργίου, ὑποβάλλει εὐσεβήτως συγχρητήρια, διαπύρος εὐχρημένη ὑπὲρ Παρευλῆτιος ἑνώσεως.

Ἡ Πρόεδρος Μελομένη Ρωσσίδου,

Εἰς τὸ ὑποῖον ἐλήθη ἡ ἐξῆς ἀπάντησις =

ΠΡΟΕΔΡΟΝ

Κυρίαν ΜΕΛΟΜΕΝΗΝ ΡΩΣΣΙΔΟΥ,

Ἡ Α. Μεγαλειότης εὐχαριστεῖ ὑμᾶς καὶ ἑνωσις Ἑλληνίδων ἐγκαρδίως δι' ἑμετέρας συγχρητήρια.

Κλειδοῦχος Μεσσαλάς.

ΤΑ ΞΗ ΤΗ ΕΟΡΤΗ ΔΙΑΜΕΙΦΘΕΝΤΑ

ΤΗΛΕΓΡΑΦΗΜΑΤΑ

Ἡ Α. Π. ὁ Μητροπολιτῆς Λεμησῶ ἀπέστειλε μετὰ τὴν Δοξολογίαν τῆς Τετάρτης ἐκ μέρους τῆς πόλεως τὸ ἀκολουθοῦν τηλεγράφημα:

ΣΦΑΚΙΑΝΑΚΗΝ

ΠΡΟΕΔΡΟΝ ΕΚΤΕΛΕΣΤΙΚΟΥ

Κρήτην,

Ἡ πλήρωσις τῶν πόθων τοῦ γενναίου κρητικοῦ λαοῦ εἶναι πλήρως Παρευλῆτιος πόθου. Ἡ Λεμησῶς πανηγυρίζουσα πάνδημος Κρητικῆν ἀνεξαρτησίαν, ἀποστέλλει χαίρεισι μὲν ἀγάπης πρὸς πάντας τοὺς γενναίους προμάχους τῆς Ἑλευθερίας, τοὺς τεμῆσαντας τὰς παραδόσεις τῆς ἡμετέρας φυλῆς καὶ δοξάσαντας τὸ Ἑλληνικὸν ὄνομα.

Τὸ Κρητικὸν πολιτεῦμα

Ἡ Α. Β. Υ. ὁ ἡγεμὸν ἡμῶν διὰ Διατάγματός τοῦ δημοσιεύθησεν ἐν τῷ ὑπ' ἀριθμ. 1 τῆς ἐπισήμου ἐφημερίδος ἀνέθεσε εἰς δεκτικὴν ἐπιτροπὴν τὴν ἐκπύνη-

τὸν τρίτον τοῦ ἔτους τριτημῶριον ἀρξάμενον ἀπὸ τῶν φθῶν τοῦ ναυαγίου τῆς προσωρινότητος ἔληξεν εἰς τὸν θρίαμβον τοῦ δικαίου, ὃν ὀφείλομεν εἰς τὴν προστασίαν τῶν τεσσάρων Δυνάμεων καὶ εἰς τὰ τίμια τοῦ Ἡρακλείου σφάγια.

Πατριωτικωτάτη συνετὴ καὶ διπλωματικὴ ὑπῆρξεν ἡ ὄρασις τῆς τε Κρητικῆς Συνελεύσεως, καὶ εἶτα τοῦ Ἐκτελεστικοῦ μετὰ τὴν ἀποδοχὴν τοῦ προσωρινοῦ πολιτεύματος. Τὰ δὲ ἔγγραφα, ἅτινα διημερίθησαν πρὸς τοὺς ναυάρχους μαρτυροῦσιν ὅτι πολλὰ δυνάμεια νὰ ὑπολογίζωμεν εἰς τοὺς πολιτικοὺς τῆς πατρίδος ἡμῶν ἄνδρας, ὧν ἡ διορατικότης ἐκτῶν ὑστέρων ἐξετιμήθη. Καὶ ἤρχιστε μὲν ἡ ἐργασία πρὸς ἐφαρμογὴν τῶν προσωρινῶν μέτρων, ἀλλ' ἡ 25 Αὐγούστου ἀνέκοθεν ἀποτόμως τὸ ἔργον ἐπενεγκούσα ἀκόστομον καὶ τὴν λύσιν, ἀλλ' ὡς ἐποθήσαμεν. Ἀς ἀντιπαρῆλθωμεν ἐν σιγῇ τὴν ἀποσφάδα ταύτην ἡμέραν, ἵνα μὴ λυπήσωμεν ἐκείνους. μετ' ὧν ἀδελφικῶς ἦδη μέλλομεν νὰ συζητήσωμεν. Ταῦτα εἰσπάσεις στιγμιαία, καίτοι σπάνια, ἀναφαίνονται ὅμως ἐνίστη ἐν τῇ ἱστορίᾳ τῶν ἐθνῶν, ἔχουσι δὲ πικρῶς σχεδὸν ἀποτελέσματα ἀγαθὰ. Ἐστω ἀγία ἡ μνήμη τῶν θυμάτων τούτων, ἃς χαίρωσι δὲ νῦν διότι τὸ αἷμα αὐτῶν ἐπότισε τὸ δένδρον τῆς ἐλευθερίας, ὅπερ φυλλομανοῦν καλύπτει ἤδη τοὺς ἐπιζήσαντας.

Κατὰ τὸν χρόνον τοῦτον ἐθρήνησε καὶ ἡ Γερμανία τὸν μέγιστον ἄνδρα τῆς. Ἀλλ' ἂν αὕτη οὐκαὶ ἐθρήνησεν οἱ λοιποὶ τῆς γῆς λαοὶ καὶ ἡμεῖς αὐτοὶ δὲν εἶχομεν τὴν εὐτυχίαν νὰ δοκιμάσωμεν οἴαν καὶ ἐπὶ τῷ Γλάδστονι συγκίνησιν. Ἄν ὁ Βίσμαρκ ὑπῆρξε μέγας Γερμανός, οὐδόλωσ ὅμως μέγας φίλος τῆς ἀνθρωπότητος.

Ὅσαι δ' ἡ μοῖρα ἐπέκλωθεν ἡμῖν καὶ κατὰ τοῦτον, τὸν χρόνον ἄρατον λύπην καὶ συγκίνησιν, ὤθησε τὴν μαιρῶνα τῆς ἀναρχίας χεῖρα κατὰ τῆς μεγαλόφρονος αὐτοκρατείας τῆς Αὐστρίας θανατοῦσαν τὴν μὴν ἰσως φίλην τοῦ ἑλληνισμοῦ ἐν τῷ ἀποστολικῷ Κράτει.

Τὰ τελευταία τοῦ ἀπερχομένου ἔτους εἶνε νομὰ ἐτι, αἱ δ' ἐπ' αὐταῖς εὐρημίαι ἐναυλοὶ ἀκόμη βουβουοῦσιν εἰς τὰ ὠτά μας. Τίμη καὶ δόξα εἰς τὰς τέσσαρας τῆς Εὐρώπης Δυνάμεις, τὰς προστάτιδας τοῦ ἑλληνισμοῦ, αἵτινες ἐπεράτωσαν τὸ ἔργον τῶν πατέρων ἡμῶν. Ὁ Κανεβάρ, ὁ Σκρυδὼρ, ὁ Νόελ, ὁ Ποτιέ καὶ ὁ Μπέτολο εἶνε οἱ ρινίσαντες τὰς ἀπ' αἰῶνων ἀλύσεις μας ἐκτελοῦντες τὰ μεγαλόφρονα καὶ φιλόφρανα βουλευμάτα τῶν μεγαλόφύλων ἀρχηγῶν τῶν ἐθνῶν, ὧν ἀντιπρόσωποι ἐτάχθησαν ἐν τῇ αἰμοσταγεῖ πατρίδι ἡμῶν. Βραβεῖον τιμῆς καὶ στέφανον δόξης μείζονα τῆς εὐγνωμοσύνης σριακοσίαν χιλιάδων ἀνθρώπων γῆς δούλων ἀλυτρώτων καὶ σήμερον ἐλευθέρων δὲν ὀλεπίκησῶσιν οἱ ἐλευθερωταὶ ἡμῶν. Ταῦτα ἔχουσιν ἀμερίστως, διότι ἀνεξίτηλως ἐν ἡμῖν ἀνεγράφησαν τὰ ὄνόματα τούτων, ὧν προδῆλος κείται ἡ ὄρασις. Ὁ στρατὸς τοῦ τῆς κυριάρχου ἀρῆκεν ἡμᾶς, τὰ σὺμβολα τῆς δυναστείας τούτου ἐξέλιπον, ἡ σημαία μας ὑπερηράνως κυματίζει ἤδη ἔστω καὶ ἐπὶ ἐρείπιων, ἅτινα μετ' οὐ πολὺ θὰ εἶνε ἠγωνηώμενα εἰς ὑψάχυνα τῆς ἐλευθερίας μεγάρα. Ἡ δικητικὴ μηχανὴ λειτουργεῖ, ἡ δὲ τῆς φυγᾶς δικαιοσύνη καλεῖται ἤδη νὰ ἐνθρονισθῇ εἰς τὸ ὑψηρῆδες μέγαρον τῆς καὶ ν' ἀναλάβῃ τῆς ἰσότητος τὸν ζυγόν. Ἡμεῖς δ' ἃς ἐργασθῶμεν ἐπιμελῶς καὶ σωφρόνως νὰ δικαιώσωμεν τὰς περὶ ἡμῶν γνώμας τοῦ κόσμου, ὅτι ἔχομεν τὰ προσήκοντα στοιχεῖα νὰ εὐδοκίμησωμεν ἐν τῷ εἰρηνικῷ ἀγῶνι, ὡς ἠτύχημομεν ἐν τοῖς δεινοῖς καὶ χαλεποῖς καιροῖς. Ἀφ' οὗ ἄλλως ἔχομεν ἐν μέσῳ ἡμῶν ὁδηγὸν καὶ προστάτην τὸν πληρωτῆν τῶν πόθων μας, τὸν προλακίνοντα τὴν ὁδὸν ἡμῶν διὰ τὸ αἶσιον τέρμα, τὸν ἡγεμόνα ἡμῶν Γεώργιον, κυριαρχοῦντα τῶν καρδιῶν καὶ διανοιῶν ἡμῶν, ἐκτελεστὴν τῆς ἐντολῆς τῶν προστατιδῶν Δυνάμεων καὶ τῆς φιλοστοργου μητρὸς Ἑλλάδος τὰς παρακαλεούσας, ὃν χαρίζαι